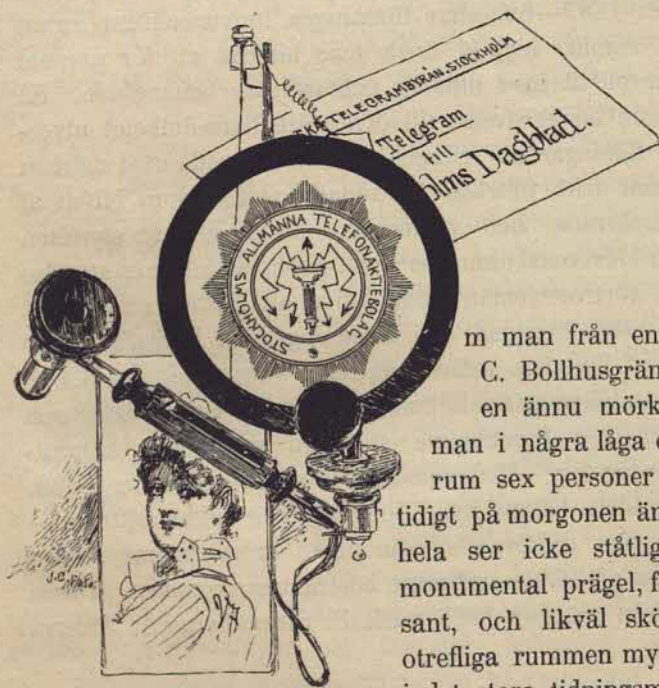

På svenska telegrambyrån och hos
telefonfröknarna.

man från en mörk portgång i
C. Bollhusgränd letar sig upp för
en ännu mörkare trappa, finner
man i några låga och föga hemtrefliga
rum sex personer som där träla från
tidigt på morgonen ända till midnatt. Det
hela ser icke ståtligt ut, har ej någon
monumental prägel, förefaller föga intres-
sant, och likväl sköta de där sex i de
otrefliga rummen mycket viktiga kuggjul
i det stora tidningsmaskineriet. Utan de
hjulen kunde maskineriet nu mera alldeles
icke göra tjänst... Tyst! en liten klocka der borta i vrån börjar pingla.
Genast kastar en yngling sig med oförvägen hastighet ut genom dörren
och ned för trapporna. Det dröjer ej många ögonblick förr än han åter vi-
sar sig och slänger några papperslappar på ett bord framför herrarne.
Det är kanske bara en enda liten lapp, men hvad som står på
den, ty en skrifven lapp är det, kommer må hända att slå världen
med häpnad. Det kan vara en i få ord affattad underrättelse om att
krig utbrutit mellan Frankrike och Italien eller att Bulgarien skaffat
sig en ny furste eller att konungen af Spanien fått en ny sköterska

och på samma gång en ny ministär eller att furst Bismarck, efter ett honom egnadt hedersöl, känt några magplågor, helt obetydliga lyckligtvis, och därför måste hålla sig »ruhig» på Friedrichsruhe. Det kan ock vara en notis om att Danmark fått sig ett nytt provisorium, att smörmarknaden är flau eller att en ny svältkonstnär uppträdt.

Det kan vara ofantligt viktigt, något som kan sätta land och rike i lågor, eller mycket obetydligt, men ett telegram är det i alla fall, och ett sådant fordrar skyndsam behandling, hvilket också alltid kommer det till del i de små rummen i Bollhusgränd eller, för att tala i mer offentlighetsstil och i större öfverensstämmelse med »institutionens» verkliga vikt och betydelse, i n:o 6 Slottsbacken, f. d. skomakareämbetets hus, där *Svenska telegrambyrån* med så stor flit och omtanke samt med så god framgång arbetar i svenska pressens tjänst.

Snart är det mottagna telegrammet redigeradt och mångfaldigadt i flera exemplar som stoppas i största hast i omslag med byråns stämpel, och så bär det i frysprång af med en eller annan yngling igen för att den viktiga underrättelsen må i fullfärdig form med minsta möjliga tidsutdrägt hinna till stockholmstidningarna, hvarefter det gäller att också göra landsortsbladen delaktiga af samma nyhet.

Ju längre det lider på förmiddagen, dess större är verksamheten på byrån, och oupphörligt pinglar den lilla klockan i vrån. Det är en signalklocka som står i förbindelse med statstelegrafens hufvudstation, två hus från telegrambyrån, och så snart klockan ljuder, är det tecken att telegram finnes att hemta, och då ilar ett af byråns unga bud till stationen.

Det är brådt med att betjäna stockholmsbladen, hvilka antingen äro aftontidningar eller morgonblad med aftonupplagor för landsorten, och det går icke för sig att försumma någon enda. Likadant är förhållandet på eftermiddagen, då hufvudstadens morgonupplagor måste hållas »au courant» med alt som händer och sker i hela den bildade världen. Ända till kl. 12 på natten sitter en af telegrambyråns medarbetare på vakt, men har furst Bismarck fått ondt i magen efter midnatt, får man icke veta det förr än påföljande eftermiddag.

Allvarligt taladt, är svenska telegrambyråns uppgift af stor vikt, och byrån tyckes äfven fatta sin ställning på rätta sättet. Han har visserligen icke alltid kunnat undgå anmärkningar från mycket fordrande tidningsredaktioners sida, men rättvisan kräfver det erkännande, att han sköter sitt värf med prisvärd påpasslighet. På senare tider har byrån ock meddelat lokalnotiser åt stockholmsbladen.

Alt öfvervakas af direktör A. H. E. Fich, anstaltens upphofsman,

hvilken dock nu mera ofta är frånvarande i främmande land, då J. G. von Utfall är byråns föreståndare. Bland öfriga medarbetare finner man P. R. Wennerquist, J. Wendel, m. fl. tidningsmän.

Det var den 16 januari 1867 som svenska telegrambyrån trädde i verksamhet. A. H. E. Fich hade för att uppnå detta mål användt mindre vanlig

A. H. E. Fich.

kraft och ihärdighet. Det var äfven han som, ett år förut, gifvit löjtnant Ritzau i Köbenhavn idén till den sedermera så bekanta »Ritzaus byrå». I utlandet funnos sådana byråer, såsom »Reuters office», »Continental-Telegraf-Compagnie» och »Agence Havas», upprättade af P. J. Reuter, B. Wolff samt Ch. och A. Havas, men hela den skandinaviska tidningspressen var intill 1866 i fullkomlig saknad af en ordnad telegrafisk förbindelse med utlandet. De danska tidningarna fingo då och då ett telegram från en privatkorrespondent i Hamburg som hemtade sina meddelanden ur där utkommande tidningar. I Sverige lät utrikesdepartementet det då ännu bestående svenska postkontoret i Hamburg telegraferas till sig under rättelser ur Börsen Halle, och dessa meddelades allmänheten genom Posttidningen, hvarifrån de öfriga tidningarna aftryckte dem. Handelstelegrammen utgjordes endast af två gånger i veckan noterade officiella växelkurser i Hamburg.

Inom ett år efter öppnandet af Ritzaus byrå i Köbenhavn var Fich färdig med svenska telegrambyrån i Stockholm. Fich är född i Danmark, har studerat vid Köbenhavns universitet, men sedan egenat sig mest åt det praktiska affärlifvet på olika platser i Europa. En kort tid var han hufvudredaktör för »Dansk Rigstidende», och det var under den tiden han gaf sin medarbetare, löjtnant Ritzau idén, till dennes telegrambyrå, men själf for F. till Berlin och satte sig i förbindelse med Continental-Telegraf-Compagnie, för hvars räkning han, januari 1867, upprättade svenska telegrambyrån i Stockholm och »Norsk telegrambureau» i Kristiania. I augusti 1868 öfvertog han personligen ledningen af byrån i Stockholm, men så väl Ritzaus byrå som den norska byrån drefvos för hans räkning, till dess Ritzau 1870 vardt ensam egare af den förra och byrån i Kristiania 1878 såldes till kammarherren Gran.

J. G. von Utfall.

Från och med svenska telegrambyråns öppnande upphörde den ofvan nämnda telegraferingen från svenska postkontoret i Hamburg, och byrån lemnade telegram till utrikes kabinettet, hvaremot detta å sin sida tillät att byråns politiska depescher, signerade på ett visst

öfverenskommet sätt, finge telegraferas till Stockholm under kabinet-
tets adress.

År 1867 *mottog* telegrambyrån 1398 telegram från utlandet, men 1887 var an-
talet 4,405, och dess utom 2,306 från inlandet. Hvarje telegram innehåller i me-
deltal 35 ord. År 1867 var hela ordantalet således i det närmaste 49,000, alla
från utlandet, men 1887 var det omkring 234,000, af hvilka ungefär 80,000 från
inlandet.

År 1887 *afsände* byrån till utlandet samt till tidningar i landsorten 21,223
telegram, och från byrån utlemnades till stockholmstidningarna 1,789 notiser om
lokala nyheter. Till utlandet var telegraferingen under kejsar Fredriks besök i
Stockholm synnerligt liflig, och porto för telegrammen till Köpenhamn, Hamburg,
Berlin, Paris, London och Roma uppgick till 1,000 kr.

Byrån har till abonnenter alla dagliga tidningar i Stockholm och
landsorten samt öfriga landsortstidningar till ett antal af 67. Dess
utom lemnas byråns telegram till konungen, utrikesdepartementet och
flere affärsmän. Alt detta expédieras från den trånga lokalen vid
Slottsbacken, dit byrån 1886 flyttades från Brunkebergstorg och som
har den fördelen att vara belägen i närmaste granskap af statstele-
grafens centralstation.

* * *

Den som en blåsig afton går från Brunkebärgstorg fram åt Malm-
skilnadsgatan, hör öfver sitt hufvud ett trolskt hvinande och tjutande.
Ljudet låter äfven på dagen höra sig, men rår då icke ensam om
uppmärksamheten i denna lifliga del af Stockholm. Det är i synner-
het under nattens tystnad som luftandarnes oväsen låter förnimma sig,
och det på ett alt annat än behagligt sätt. Lyfter man blicken för
att utforska hvarifrån de skarpa hvisseltonerna och det hiskliga tjutet
kommer, varskar man mot natthimmeln en hög, fantastisk byggnad,
ett torn som är olikt alla andra torn, som ser spöklikt ut i mörkret
och ej håller vid dager är synnerligen tilltalande. Spöktorn är det
dock minst af alt. Det är ett nutidsverk för den praktiska nyttan, något
af den mest reela realitet, och bekymrar sig därför icke om sköna
former. Det är Stockholms mest kännetecknande byggnad, djärf
och styf i sitt uppåtsträfvande, obekymrad om hvad etiketten har att
invända, viss på att han är fullt berättigad att stå där och täfla med
stadens kyrktorn, mäktig och betydande såsom en medlare för det
muntliga ordet mellan skilda trakter.

Det är *Allmänna Telefonbolagets* stora torn på det hus som in-
rymmer hela detta »verk», hvilket beredt sig en så storartad andel
i stockholmslifvet, och luftandarnes tjut och hvisslingar omkring tornet
är ljudet från de mångfaldiga telefontrådarne som ögonblickligt låter

ett ord i Vasastaden uppfattas af den vid telefonluren lyssnande på Södermalms aflägsnaste trakter.

Nutidsslägtet är nervöst, påstås det, och nog fordras starka nerver för att i nya Stockholm härda ut med de hundratals olika ljud som fylla staden — arbetsåkdonens tunga rasslande, droskornas skrammel, spårvagnsklockornas ideliga pinglande, sorlet af fotgängare, ånghvisslornas skärande oljud, bruset af vindens lek med de otaliga telefontrådarna. Och det är ej blott ljudet af dessa trådar som skär så skarpt genom luften. Trådarna själfva hota att för oss dölja solens ljus och göra det mörkt midt på dagen. Huru skall det se ut, då hvart enda hus i Stockholm har sin telefonledning, kanske flera sådana? Och dit komma vi, dit sträfvar Allmänna telefonbolaget.

Fortare, fortare, det är tidens lösen, och fort går det öfver allt. Att en stockholmare, vore han än aldrig så gammal, icke mera kommer i håg, då vi ej hade några ångslupar mellan stadens olika delar, är ej förvånande; men det är många som finna det nästan omöjligt, att vi ännu för halft annat årtionde sedan icke egde spårvägar, och samtal med telefon är nu något som så ingått i våra dagliga vanor, att vi rakt af icke kunna begripa, huru vi buro oss åt innan vi fingo ett sådant samspråksmedel.

Vårt telefonväsen är ett lysande bevis på huru fort Stockholm går framåt och huru mycket fortare än andra stora städer. Redan året efter det amerikanen Graham Bell sökt i sitt hemland patent på telefon, hade ingenjör H. T. Cedergren i Stockholm en telefonledning mellan husen 31 och 84 Drottninggatan. Det var 1877, och tio år därefter begagnades i Sverige mer än 14,000 telefoner, af hvilka ensamt i Stockholm voro öfver 5,500.

Det var *Stockholms Belltelefonaktiebolag* som i september 1880 här öppnade det första telefontätet, hvilket då omfattade 121 ledningar. Abonnementspriset ansågs dock för högt, och fastighetsegareföreningen hemställde till bolaget, att det skulle sänkas. Denna hemställan vann icke något afseende, hvilket gaf ingenjör Cedergren anledning att, den 19 februari 1883, utfärda inbjudning till bildande af ett nytt bolag, som skulle till billigare pris betjäna allmänheten. Inbjudningen omfattades med så stort intresse, att *Stockholms Allmänna Telefonaktiebolag* kunde konstituera sig redan den 13 april nyss nämnda år. Verkställande direktör för det nya bolaget vardt hr Cedergren.

Strax efter bolagets konstituerande började telefonanläggningen, beräknad för tre stationer, en för Norrmalm, Ladugårdslandet och Kungsholmen, en för staden inom broarna och en för Södermalm. Den först nämnda öppnades den 11 juli 1883, tillsvidare dock endast för tjänstetelefonering inom bolaget, men den 31 oktober s. å. för

telefonering å 332 då färdiga linier. Den därpå följande 1 december öppnades stationen å Södermalm, och den 1 mars 1884 var den tredje stationen färdig till begagnande.

Vid 1883 års slut hade det nya bolaget 1,160 abonnenter, och 785 ledningar hade fullbordats. Detta endast sju år sedan Bell sökt patent i Washington, sex år sedan det första telefont nätet uppsattes i Amerika, fem år efter bildandet af det första telefonbolaget i England och tre år efter upprättandet af det första telefonbolaget i Stockholm!

Antalet abonnenter växte synnerligt hastigt. Efter ett år hade det nära fördubblats och efter fyra år nästan femdubblats. Stockholm stod allra främst bland Europas telefonerande städer. Allmänna telefonbolaget, som tyckte sig ha tagit till så stort utrymme för sina stationer, fann snart dem alt för otillräckliga. Ett nytt system fordrade ock ett helt nytt arbetsätt och därmed en ny station.

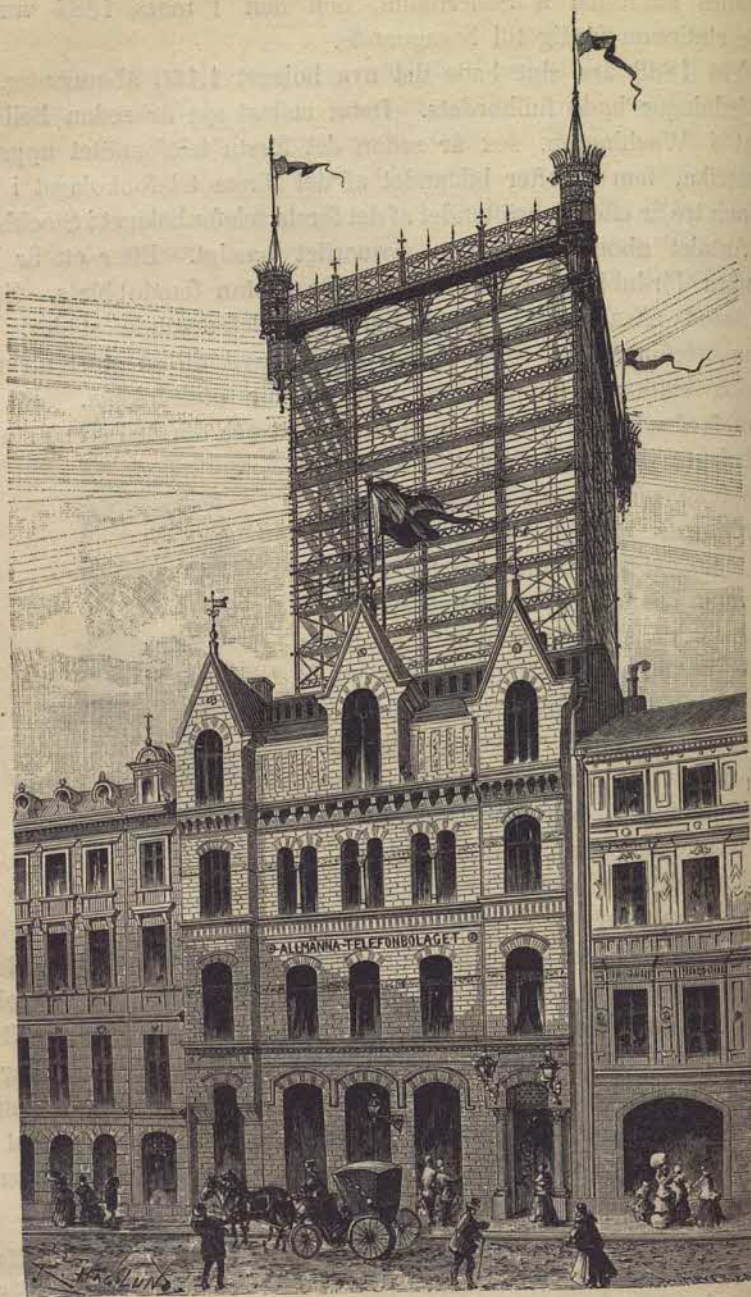
Då bolaget började sin verksamhet, kunde icke mer än ett begränsadt antal ledningar indragas till en station, men redan 1884 hörde man talas om ett i Amerika då upfunnet nytt system för växelbord å telefonstationer, så inrättade, att en station kunde expediera flera gånger så många telefonsamtal som förut. Bolaget, alltid påpassligt, beslöt genast att göra sig till godo den nya uppfinningen, och under sommaren 1884 insattes på försök på stationerna i Staden och på Södermalm växelbord som tillverkats af L. M. Ericsson &

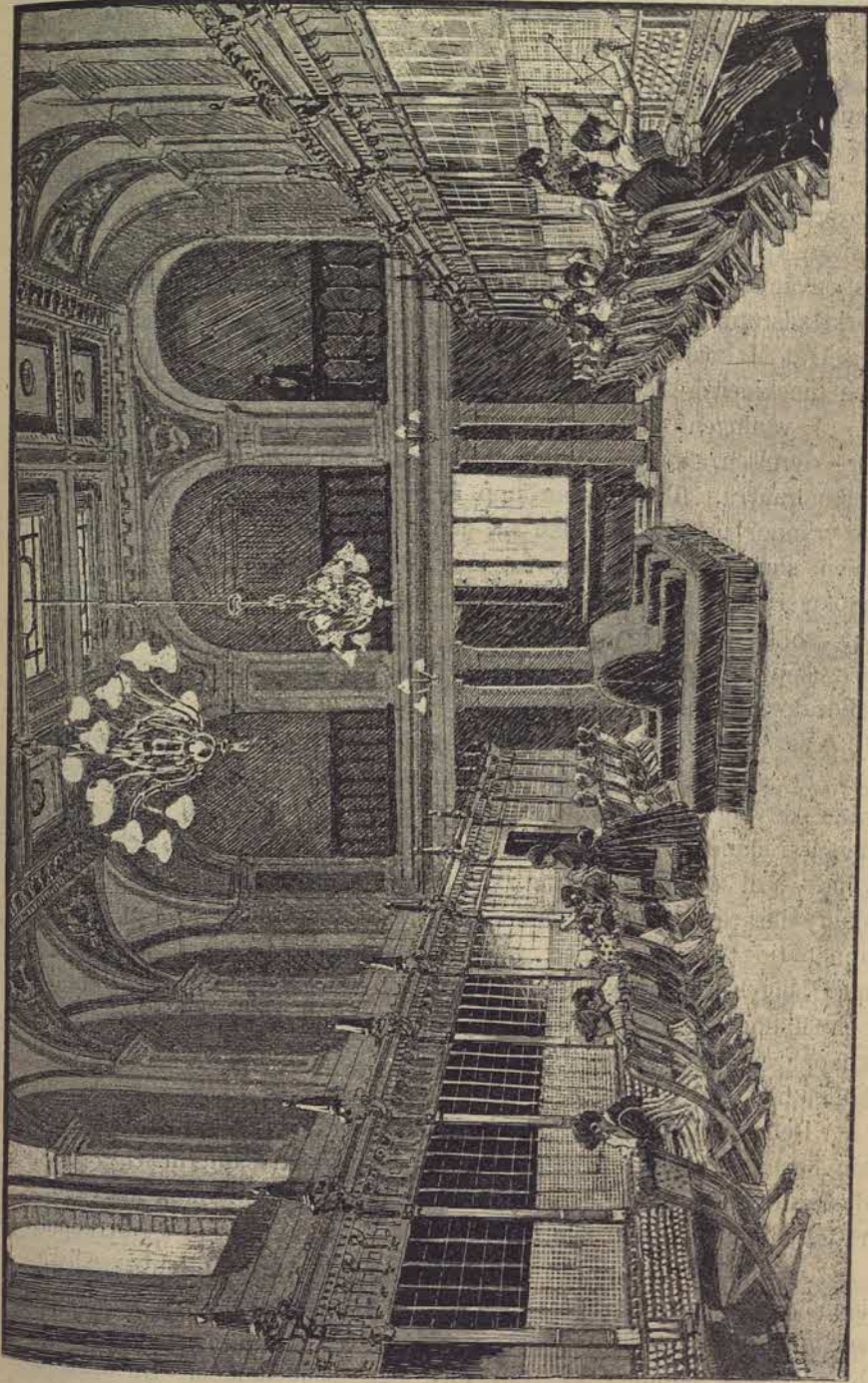
H. T. Cedergren.

komp. enligt multipelsystemet. Försöken lyckades och visade det nya växlingssystemets företräde framför det äldre, hvarför bolagsstyrelsen beslöt att anordna en station efter det nya systemet. Men därtill behöfdes då en alldeles ny lägenhet, inrättad helt och hållet efter de nya uppfinningarnas fordringar. Plats för en sådan erhöles genom inköp af egendomen 30 Malmskilnadsgatan med tillhörande tomt 27 Norra Smedjegatan. De där stående gamla husen refvos skyndsamt, och en ny byggnad uppfördes.

Planerna till denna gjordes å bolagets ingenjörskontor, fasaden åt Malmskilnadsgatan ritades af prof. Isæus, men fasaden åt Norra Smedjegatan af W. Klemming, hvilken också gjorde ritningar till stora trappan, apparatsalen samt till åtskilliga detaljer och som under öfverinseende af prof. Isæus och bolagets verkställande direktör hade närmaste ledningen af det ganska vidlyftiga arbetet. Detta måste, till följd af lokalernas ovanliga anordning och nödvändigheten af en fullt ändamålsenlig inredning, utföras med synnerlig noggrannhet

Allmänna Telefonbolagets hus.

Apparatsal (Allmänna telefonbolaget).

och kräde därför ganska lång tid. Dock kunde bolagets materialförråd och verkstad redan 1 april 1886 flyttas in i nybyggnaden, och i december samma år öppnades kontoret och ingenjörbyrån i sina nya lägenheter. De nya växelborden uppsattes så fort sådant lät sig göras, och i oktober 1886 börjades ledningarnas införande i dem. I slutet af maj 1887 indrogs den förra centralstationen å Norrmalm, och den 12 juli s. å. invigdes den nya med en lysande fest i den då färdiga centralstationsbyggnaden.

Om man vid ett besök i denna byggnad vill först taga den underjordiska delen i betraktande, finner man åt Norra Smedjegatan källare i två våningar, hvilka, jemte en tredje våning, som utgör bottenvåningen vid nämnda gata, användas till bolagets förråds- och verkstadsrum. Den öfra källarvåningen sträcker sig jämväl under huset åt Malmskilnadsgatan, och där äro ångpannan för uppvärmning och maskinerna för elektrisk belysning.

I våningen en trappa upp åt Malmskilnadsgatan äro lägenheter för styrelsen, verkställande direktören samt bolagets kontor och ingenjörbyrå. Två trappor upp är direktörens enskilda bostad. Först tre trappor upp träffar man på den för 7,000 linier afsedda apparatsalen, som är mer än 110 fot lång, 29 fot bred och 21 fot hög samt upptager husets hela bredd mellan båda gatorna. På sidan om denna sal äro i två våningar fjorton rum, afsedda till frukost-, toalet-, bad- och kapprum för telefonisterna, rum för stationens förestånderska, laboratorium m. m.

Vid inträdet i apparatsalen möter oss ett sorl af kvinnoröster. Det är en elegant salong med unga damer. Men hvarmed sysselsätta de sig? Ingen enda vänder på hufvudet för att gifva akt på den inträdande. De sitta alla med ryggen ut åt rummet och ansigtet vänt mot en möbel som vid första anblicken erinrar om ett bokskåp eller ett högrest pianino. Hvarje dam — de äro minst halft annat tjog — håller med vänstra handen till örat en liten trumpet med lång slang, under det högra handen är i oupphörlig verksamhet och flyttar sig från den ena till den andra af de många numrerade knapparne på den uppstående möbelskifvan, och blickarne följa oaf-låtligt handens rörelser.

Det är på det viset som hr A. i Vasastaden kan utan att lemna sin bostad samtala med hr B. i Katarinatrakten samt hr C. vid Riddarhustorget i Stockholm till och med skaffa sig ögonblicklig underrättelse om huru det står till med hr D. vid Saltängen i Norrköping.

De unga damerna förekomma oss som ett fruntimmerssällskap i en elegant salong, sade vi, ty så ser apparatsalen ut med sin brüselmatta och smakfulla utstyrel. Men det är ej ljudet af samtal man hör. Sorlet kommer ej från förtroliga meddelanden. De unga damerna se icke ens på hvarandra, sysselsätta sig icke med sin nästa,

så vida denna icke är en osynlig person som från aflägsen ort anropar dem. De stirra blott på knapparne i skifvan, och det är ett ständigt upprepadt »hallå» och ett »klart till . . .» som ljuder från unga läppar, hvilkas egarinnor invigt sig åt ett bland samtidens kanske mest ansträngande arbeten, om hvilket man ännu för få år sedan icke hade någon föreställning och som ej håller nu alla förmå uppfatta.

Det kan ju vara rätt angenämt att sitta i ett lagom uppvärmdt, med frisk luft och behaglig dager väl försedt, fint och smakfullt utrustadt rum, där man ej behöfver anstränga sig med några grofsysslor eller med att luta sig öfver något kinkigt arbete, möda ögonen och bröstet med sömnad, broderi eller dylikt. Man har icke behof af stora kunskaper, tvingas ej att anstränga sig med författareskap, öfversättningar, räkenskaper eller renskrifning. Den unga damen i den moderna dräkten behöfver icke bläcka ned sig eller smeta ned klädningen med mindre snygga handelsvaror. Hon är icke utsatt för oförnöjda och ofta äfven oförskämda kunders pockande anspråk. Är den på afstånd anropande mindre höflig, hvilket någon gång ty värr lär hända, slipper hon åt minstone *se* honom. Hon sitter oantastad på sin stol, har en trygg tillvaro, är en fin dam i en fin omgifning.

Och likväl är den damens — telefonistens — stillsamma arbete sådant, att det kanske snart nöter ut henne. En förbättring har dock inträdt efter inflyttningen i nya lokalen och det nya expeditionssystemets införande. Under 1888 var hvarje telefonist i medeltal frånvarande för sjukdomsfall knapt *en* dag af hundra arbetsdagar, då däremot sjukdagarnes antal förut var nära dubbelt. Att arbetet likväl äfven nu är ansträngande, kan man nog märka. Blickarne på klaffarne örat vid hörtelefonen, högra handen oupphörligt från ena sidan af skifvan till den andra, den mest spända uppmärksamhet på att icke något missstag må begås, och detta utan att få stiga upp från stolen och utan att röra på sig fyra timmar å rad i en vakt och tre timmar i en annan samma dag, dag ut och dag in med blott ett par veckors ledighet på sommaren! Det är en vida mödosammare och hälsofarligare sysselsättning än någon af de ofvan nämnda.

Och ersättningen? Femtio kronor i månaden! För den aflönningen skall telefonisten infinna sig på sin post hvar annan dag kl. 8 på morgonen och hvar annan kl. 12 middagen, då i förra fallet arbetet räcker till kl. 12, i senare till kl. 3. Den som arbetar mellan kl. 8 och 12, har sedan ledigt till kl. 3 och arbetar å nyo till kl. 6 e. m., hvaremot den som är ledig kl. 3—6 arbetar från sist nämnda timme till kl. 10 e. m. Därefter vidtager nattvakten, för hvilken någon liten tillökning i arvode erhålles jämte halfannan dags ledighet

därefter. Sju timmars arbete om dagen är under vanliga förhållanden ingalunda öfverdrifvet, i synnerhet då det fördelas på så klokt uträknadt sätt, men telefonistarbetet är af icke vanligt slag och torde vara mer ansträngande än tolf timmar vid symaskinen.

Man må dock icke föreställa sig, att det är ondt om telefonister. Antalet af arbetsökande kvinnor — manliga telefonister finnas ej — är nu mera stort äfven i de bildade kretsarna. Vid ingången af 1889 var det öfver *tre hundra*, som hade sina ansökningar liggande hos Allmänna telefonbolagets styrelse. Det i tjänst varande antalet uppgick icke till hundra.

Antalet af telefonister hos detta bolag har dock oupphörligt ökats till och med 1886. År 1883 var det 23, 1884 — 63, 1885 — 83 och 1886 — 104. Under 1887 indrogs stationen i staden mellan broarne, hvarigenom telefonisterna inskränktes till 86, men 1888 ökades antalet åter och utgjorde 94. Af dessa tjänstgjorde endast 8 på södra stationen, i Urvädersgränd. Alla telefonisterna äro ogifta.

De inkopplade multipelborden äro tjugu å norra stationen, af hvilka sju expedieras af endast en telefonist, beroende därpå, att abonnentlinier icke äro till fullt antal inkopplade i dessa bord. De öfriga skötas emellertid af hvar sina två telefonister, så att summan af å norra stationen samtidigt tjänstgörande telefonister är *tretiotre*, förutom de två å dagarne alltid närvarande förestånderskorna. Stationen å söder åter, i hvilken omkring 500 abonnentlinier äro inkopplade, har till följd af stora svårigheter att från denna stadsdel kunna till norr öfverföra ett så stort knippe som 500 trådar, hittills ej kunnat indragas till hufvudstationen. Utom de nyssnämnda 8 tjänstgörande telefonisterna, finnes där ock en förestånderska.

Dess utom finnes ett sjuotial, till större delen manliga biträden. På afdelningen för det inre funnos vid 1889 års början utom öfveringenjören och verkställande direktören H. T. Cedergren, följande tjänstemän: föreståndare K. Ericsson, kamrer E. Lundberg, kassör G. Zandén, vaktchef å ingeniörsbyrå J. Zetterstedt, stationsförestånderska E. Pegelow, materialförvaltare K. J. Larsson. Af delningen för det yttre bestod af föreståndaren H. C. Pettersson, ombud J. J. Holm, liniebyggmästare C. E. Nilsson och ingeniör C. Hallén.

På det att de hos bolaget anstälde måtte vid sin afgang ur bolagets tjänst ega någon sparpennning, har bolaget åtagit sig att i sparbank insätta 2 kr. i månaden för hvarje å bolagets kontor, ingeniörsbyrå eller stationer tjänstgörande, som af sin månadspenning själf insätter minst lika stort belopp. Insättningarna få ej ur banken uttagas förr än insättaren lemnat sin tjänst hos bolaget, dock kan bolagsstyrelsen medgifva undantag på synnerligt viktiga skäl. Denna anordning tog sin början i januari 1889.

Telefonsamtalen i Stockholm äro i ständig tillväxt och de stanna ej inom hufvudstaden. Till omgifningarna leder nu en stor mängd linier, och det fins snart ingen kommun, ingen landegendom, intet sommarställe i Roslagen och Södertörn, som ej genom telefon står i förbindelse med Stockholm! Man tycker det vara helt naturligt, att ögonblickligen meddela sig med hvarandra på ganska långa afstånd

och det som för hundra år sedan eller kanske mycket senare ansetts för trolleri samt ännu för tio år sedan betraktades med misstroendets löje, är nu den vanligaste sak, en som helt och hållet ingått i vårt hvardagslif. I början af 1889 kunde vi telefonera ända till Norrköping, den då längst bort belägna ledningen, men därvid stannar det nog icke.

Längden af ledningarna hade i januari 1889 uppnått 8,613 kilometer. År 1883 utgjorde denna längd endast 1,628, och då funnos blott 1,160 abonnenter, hvilket då ansågs ganska mycket, men vid ingången af 1889 hade abonnentantalet stigit till 4,556.

Under 1884 förmedlades 2,332,082 samtal, men 1888 hade antalet växt till 8,768,108. I medeltal voro samtalen 1884 hvarje dag 7,291, men 1888 utgjorde de 29,261. Beräknar man samtalen i medeltal för hvarje dag och abonnent, voro de 4,50 år 1884, men 6,46 år 1888.

På detta sätt har Stockholms allmänna telefonaktiebolags verksamhet — tack vare kanske i främsta rummet dess företagsamme och oförskräckte verkställande direktör — oupphörligt tilltagit och då äfven Belltelefonbolaget, af hvars aktier en större del nu mera eges af det först nämnda bolaget, fortfarande står till allmänhetens tjänst samt de två bolagen nu också ha samtrafik, är Stockholm synnerligen väl utrustadt för all den fördel som telefonen bereder. Vår hufvudstad var för ett par år sedan i detta afseende den absolut förste bland alla städer och är för närvarande den i förhållande till folkmängden främste.

